

Beslutningsforslag nr. B 74. Fremsat den 28. november 2003 af Sandy Brinck (S), Jette Bergenholz Baurup (S), René Skau Björnsson (S) og Lotte Bundsgaard (S)

Forslag til folketingsbeslutning

om sorggrupper og beredskabsplaner for børn i krise

Folketinget pålægger regeringen i indeværende folketingssamling at tage de fornødne initiativer til at sikre, at alle dagtilbud og folkeskoler

har en beredskabsplan for børn i sorg og krise, samt at sorggrupper indgår som en del af de kommunale tilbud til børn og unge.

Bemærkninger til forslaget

Forslagsstillerne fremsætter dette forslag som en del af Socialdemokraternes samlede handlingsplan mod negativ social arv, »Gi' alle børn en chance«. Det har for forslagsstillerne været vigtigt at tage helt konkret initiativer i opgøret med den negative sociale arv. Dette beslutningsforslag er et led i handlingsplanen, som bl.a. også omfatter et beslutningsforslag om kvaliteten af behandlingen på sikre institutioner for kriminelle børn og unge og et beslutningsforslag om opkvalificering af familieplejen.

De almene tilbud til børn og unge skal også kunne håndtere, at børn kommer i krise efter svære livssituationer. Ønsket er, at omsorgen finder sted, hvor børnene i forvejen har bygget et netværk op, så den svære livssituation ikke bliver til det svære liv.

Dette var en målsætning i den tidligere SR-regerings folkesundhedsprogram, som desværre er taget ud af den nuværende borgerlige regerings pendant.

Børn kommer i kriser, hvor årsagen findes i familien, og dermed bringes hele familien i krise. På den baggrund kan vi ikke tage for givet, at familien selv kan håndtere situationen, således at barnet bliver hjulpet ud af sin egen personlige krise.

Hvis moderen eller faderen dør, kan det ikke forventes, at den tilbageværende forælder magter at arbejde både sin egen og børnenes sorg. Andre voksne må tage over. Der er årligt ca. 4.000 børn, som mister en forælder. Andre krisesituationer kunne være konfliktfyldte skilsmisser, ulykker, fængsling af en af forældrene, selvmordsforsøg etc. Risiciene er desværre mange. Fælles er, at barnet pludselig står med en sorg og ofte i en situation, som voksenverdenen er dårlig til at håndtere generelt. Tabuer og usikkerhed med hensyn til, hvad man siger og gør, medfører ofte, at man ikke gør noget.

72 pct. af landets skoler har ifølge Kræftens Bekæmpelse allerede af egen drift lavet omsorgsplaner eller kriseberedskabsplaner, men ikke alle og langt færre daginstitutioner. Her er det kun 22 pct., der i dag har etableret kriseberedskabsplaner og omsorgsplaner. Det handler om at vide, hvordan man drager omsorg for barnet i situationen, og hvordan man pædago-

gisk inddrager barnets situation i samtaler, f.eks. i klassens undervisning eller i børnenes leg. Forslagsstillerne mener, at beredskabsplaner bør være obligatoriske i folkeskolen samt i daginstitutionerne.

Målet er at brede viften af hjælp ud og dermed både afhjælpe hurtigt og økonomisk effektivt. Hvis børnene ikke bliver hjulpet i en situation, hvor familien ikke selv magter opgaven, kan en ubearbejdet sorg gøre barnet ukoncentreret og give indlæringsproblemer og adfærdsproblemer (jf. f.eks. »Projekt omsorg« udført af Kræftens Bekæmpelse). Jo længere tid en sorg er ubearbejdet, jo mere alvorlig indvirkning får den naturligvis, og derfor kan det i sidste ende blive nødvendigt med decideret psykologhjælp. Mennekeligt og økonomisk vil det derfor være oplagt at hjælpe, når krisen opstår.

Ud over omsorgen i barnets hverdagsmiljø finder Socialdemokraterne det vigtigt at barnet tilbydes et forum blandt ligestillede i sorggrupper. Det handler i høj grad om, at barnet ikke skal skubbes ud i et syn på sig selv som unormalt, og om at få bearbejdet den sorg, som trods al sin naturlighed er et stort åg at bære. Blot oplevelsen af, at der er andre børn i samme situation, gør åget lettere at bære. Derfor bør sorggrupper for børn være en del af det kommunale tilbud.

Nogle frivillige organisationer, f.eks. Dansk Røde Kors, Børns Vilkår og Kræftens Bekæmpelse, giver allerede omsorgshjælp til kriseramte børn og har en ekspertise, som kommunerne i et partnerskab og et øget samarbejde kan benytte sig af. I mange tilfælde vil det være hensigtsmæssigt, at kommunerne overdrager opgaven til de organisationer, som har erfaringen, såvel som et tværkommunalt samarbejde mange steder er fornuftigt. Det væsentlige er, at kommunen skal tilbyde barnet hjælp.

Sorggrupper er ikke psykologbehandling – professionel gruppeterapi – men et forum for mellemmennekelig omsorg, der samtidig giver børnene mulighed for at skabe et netværk, der forstår dem. En veninde, som kender følelsen, er meget værd og kan holde mange psykologer (og udgifter) fra døren.

Sorggrupper er således andet trin i en tretrinsindsats. Beredsskabsplaners strukturerede omsorg i hverdagsmiljøet vil være nok for mange af disse børn, andre har brug for derudover at komme i sorggruppe, og nogle har så tung en sorg at bære, at de har brug for egentlig psykologhjælp.

Ifølge socialministerens besvarelse af spørgsmål 189, jf. alm. del – bilag 655 (2002-03), er der i serviceloven både i § 5 og i § 32 generelle bestemmelser om rådgivning og støtte til henholdsvis familier og børn.

Ifølge § 5 sørge kommunen for, at forældre med børn og unge eller andre, der faktisk sørger for et barn eller en ung, kan få en gratis familieorienteret rådgivning til løsning af vanskeligheder i familien. Kommunen er forpligtet til ved opsøgende arbejde at tilbyde

denne rådgivning til enhver, som på grund af særlige forhold må antages at have behov for den.

Lovens § 32 om formålet med at yde støtte til de børn og unge, der har et særligt behov for det, foreskriver, at barnets eller den unges vanskeligheder så vidt muligt skal løses i samarbejde med familien og med dennes medvirken, og at støtten må ydes tidligt og sammenhængende, så begyndende problemer hos barnet eller den unge så vidt muligt kan afhjælpes i hjemmet eller i det nære miljø.

Det er fortolkningen af disse bestemmelser, som forslagsstillerne ønsker præciseret med hensyn til børn i sorg. Præciseringen er ønskværdig, da det i for høj grad antages, at familierne selv kan arbejde sig ud af krisen.

Skriftlig fremsættelse

Sandy Brinck (S):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om sorggrupper og beredsskabsplaner for børn i krise.

(Beslutningsforslag nr. B 74).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.